

KRYSTYNA WOJTCZAK

O stopniach naukowych i *veniam legendi* w II Rzeczypospolitej (Część I)

Streszczenie

W II Rzeczypospolitej Polskiej prawo nadawania stopni naukowych należało wyłącznie do państwowych szkół akademickich wymienionych w obowiązujących w tym okresie ustawach o szkołach akademickich: z 1920 i 1933 r. Ustawy te nie normowały procesu studiów ani porządku studiowania. Szczegółowe uregulowanie tych zagadnień powierzały Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz szkołom akademickim w drodze statutu zatwierdzanego przez tegoż ministra.

Szkoły akademickie nadawały dwa stopnie naukowe – niższy (licencjat, lekarz, magister) i wyższy (doktor) studentom danej szkoły akademickiej. Odejście od tego zastrzeżenia było możliwe w odniesieniu do niższego stopnia naukowego. Proces przejmowania szkół wyższych funkcjonujących na obszarach byłych państw zaborczych wymagał bowiem stworzenia warunków ukończenia studiów niższym stopniem naukowym już w warunkach niepodległej Rzeczypospolitej.

W ówczesnej Polsce kształcono głównie w zakresie: prawa, teologii i nauk medycznych (lekarskich, dentystycznych, farmaceutycznych, weterynaryjnych), filozofii, nauk rolniczych i leśnych oraz nauk politechnicznych. W zakresie nie każdej z tych dziedzin wiedzy nabycie niższego stopnia naukowego prowadziło do ukończenia studiów, po spełnieniu warunków dodatkowych, ze stopniem naukowym doktora. Dziedziny nauki, w zakresie których możliwa była procedura doktoryzowania, określał Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, najczęściej na wniosek rady wydziałowej danej szkoły wyższej.

Artykuł (część I) jest ilustracją ówczesnie przyjętych rozwiązań prowadzących do nabycia stopnia naukowego – zawiera ich analizę i ocenę. Jest także dobrą podstawą dla ustalenia, czy, a jeśli tak, to w jakim zakresie, aktualnie obowiązujące Prawo o szkolnictwie wyższym adaptowało wzorce z okresu Polski międzywojennej w zakresie kształcenia i nadawania stopni naukowych.

Słowa kluczowe: studia – niższe i wyższe stopnie naukowe – II Rzeczpospolita